

Källa: Kalmar. Datum: 1905-08-11

En tripp öfver norska gränsen.

Hos våra jämtar på vägbevakning.

(Ur "Vårt fosterland och dess försvar".)

En spion.

När jag kommit ned från fjället igen, var det öfver midnatt. Men sömnen svek. och i stället för att gå till hvila fortsatte jag vägen fram mot älven. Allt närmare och närmare hördes dånet från forsen, och snart såg jag den glittra i månskenet. Jag tänkte först svänga upp mot Dufeds-skansen, men åsynen af bron, som spände sitt fina järnverk likt ett luftigt nät högt öfver vattnet, kom mig på andra tankar. Om jag skulle leka spion och pröfva postens vaksamhet.

Sagdt och gjordt. Tyst och hukande smög jag närmare, medan jag försökte urskilja, hvar jag hade min man. Jo, där stod han lutad öfver räcket och såg antagligen ned i vattnet. Alltså djärft vidare. Afståndet till mitt mål, den närmaste bropelaren, blef allt kortare; väl där var jag säkert gömd och kunde smyga fram längs banken. — Endast några steg till och jag var säker. — Halt, halt halt, hvem där? röt det då uppifrån i samma ögonblick jag sprang intill pelaren. Så hörde jag någon springa ut på banken och i nästa ögonblick, innan jag hunnit ge mig tillkänna, var karlen alldeles inpå mig. »Vill du inte svara din...!» och den uppbrakte jämtlandspojken hade bestämdt smitit mig ett bra slag. om jag inte sprungit ut från muren.

Nu svalnade snart hans heta blod, och så satte vi oss och språkades vid öfver ett par brostockar. Vi talade om kommenderingen förstås och unionsbråket och han berättade, hvad jag förut talat om, om sinnesstämningen vid afresan från Östersund. Sitt hem hade han där, »men mor var inte så värst lessen. Värre var det med Lisa». Hvem nu »Lisa» var talte han inte om, men jag tror, vi kunna gissa't.

Något krig ville han precis inte ha, han som de andra, men »nog borde baggarna ha något för besväret i alla fall.

Upp till Storlien.

Banan Dufed—Storlien går genom typisk jämtländsk fjällnatur. Linjen stiger hela tiden starkt. Den högsta punkten ligger öfver 600 m. öfver hafvet. Vi passera en hel del mindre floder och vatten drag, hvars öfvergångar alla bevakas af militärposter.

Godståget jag följer med gör rätt god fart mellan stationerna, men står en hel evighet vid dem. Vid Änn, ungefär halfvägs, stiger jag ur ett slag och får sällskap med några jämtar nedåt fjällsjön här för att se på den storartade naturen. Samtalet är snart inne på unionskrisen och normännen och det blir intressant att höra gränsbefolkningens mening och tankar om förhållandena. De äro ett blandadt sällskap. Några stationskarlar, en bonde från trakten och en trävaruhandlande från Östersund. Krig vill ingen direkt ha. men att ett krig kan bryta ut när som helst, tycks vara allmänna tanken. »Få vi det inte nu med Norge, dröjer det väl inte så värst, förr än ryssen är här». Riksdagens beslut afvaktar man med största lugn, men särskildt

järnvägsmännen anse inte en vädjan till vapnen omöjlig. »För något borde allt norrmännen ha ändå».

En öppen blick tycks man ha för vanskligheterna med Norges dåliga affärer och som affärsmän sätter hvarken trävaruhandlaren, som drifver exportaffär i Trondhjem, eller bonden norrmännen högt. »Aldrig är det ordentligt ord och afsked med dem, utan alltid något krångel till sist för att slippa undan några ören». Och bonden, som haft norska drängar, har inte trifts med dem. »Inte stjal de precis, men ärliga ä' de inte ändå. Och det säger jag», slutade bonden, och det instämde de andra med, »vänner bli vi aldrig med norskarna här uppe, därtill känna vi dem allt för väl».

Från Ånn, där, inom parentes sagdt, finnas åtskilliga karolinska grafvar sedan den stora ofredens dagar, stiger banan oafbrutet upp på vattendelaren, högplatån, mellan Sverige och Norge. Våldiga snöskärmar, styfva fem meter i höjd, kanta järnvägen, och här och hvar har det byggts hela trätunnlar af ofta mer än 100 m. längd. Här uppe på höjden går tåget på en mindre bro öfver Visjöån, vid hvilken bro en större bevakningsstyrka förlagts, den sista egentliga närmast gränsen.

Nu rullar tåget utefter en lång sluttning ned till Storlien, den sista stationen hinsidan gränsen. Storlien är ett stort järnvägssamhälle, beläget i en storslagen om också inte precis vacker natur. Fjäll kanta synkretsen rundt omkring. Till gränslinjen är det från stationen omkring 4 km. och till närmaste norska station, Meraker, 2 1/2 mil.

Storlien bebos och bebygges uteslutande af järnvägsfolk förutom en stor samling turister nu på sommaren. De svenska tågen stanna i Storlien, dit de norska komma upp för att snart vända åter igen. Ett norskt lokomotivstall och en logementsbyggnad finnes dock strax ofvanför stationen. Under dessa tider är naturligtvis persontrafiken mellan de båda landen högst obetydlig, och man märker genast, att det ligger oro i luften.

Det norska tåget rullar in. Maskin och vagnar äro af en helt annan typ än de svenska. Tågpersonalen på det norska tåget och det svenska befälet växla stelt den sedvanliga honnören. De få norska resandena ägnas alls ingen uppmärksamhet och man gör öfver hufvud taget så liten affär af det hela som möjligt. Det norska lokomotivet rullar genast bort till sitt stall, och den norska tågbetjäningen försvinner hastigt utan att ha växlat ett ord med sina svenska kolleger.

Några norska spioner i egentlig mening har man inte sett till i Storlien. Det vill säga, innan de svenska trupperna kommo hit uppåt, var det rätt vanligt att norska officerare besökte Storlien på en eller ett par dagar. Men sedan våra jämtlandsjägare kommo i närheten, blef det slut med den trafiken. Den norska tågpersonalen tjänstgör dock som ett slags kunskapare. De svenska officerare, som då och då besöka Storlien, väcka dess stora intresse, och är det då några officerare på en gång, begapa föraren och eldaren med betänksamma miner det »hotande» skådespelet. Och nästa dag står det i Trondhjemstidningarna, om hur svenska officerare ligga vid gränsen.